

- 53.** Dr. Madzsarné Jászi Alice: A NŐI TESTKULTÚRA. In: Bucsányi Gyula et al.: AZ EGÉSZSÉG ENCIKLOPÉDIÁJA. Enciklopédia R. t., é. n. 405.
- 54.** A NŐI TESTKULTÚRA ÚJ ÚTJAI, 13.
- 55.** Uo. 28.
- 56.** Uo. 29.
- 57.** Uo. Kiemelés az eredetiben.
- 58.** Uo. 61.
- 59.** A NŐI TESTKULTÚRA ÚJ ÚTJAI, 35. Kiemelés az eredetiben.
- 60.** Vö. Robert Musil szavaival, ugyanebből az időből: „*A nő belefáradt abba, hogy a férfi eszményképe legyen, a férfié, akinek az eszményítéshez nincs már igazi ereje, és így vállalta, hogy saját magát gondolja ki saját vágyképeként. [...] A nő egyáltalán nem akar eszmény lenni többé, hanem eszményeket óhajt teremteni.*” (Robert Musil: A TEGNAP ÉS A HOLNAP NŐJE. [1929.] In: Musil: ESSZÉK. Kaligram, Pozsony–Budapest, 2000. 210–216.)
- 61.** Uo. 38.
- 62.** Vö. Karen Horney német pszichoanalitikus gondolatával: „*Ez ideig – tisztán férfi jellegű civilizációknak köszönhetően – a nők sokkal nehezebben végezhetek természetüknek igazán megfelelő szublimációt, minthogy az összes »rendes« szakmát férfiak folytatják. Ez ugyancsak kétségtelenül hatást gyakorolt a nők alsóbbrendűségi érzéseire, tekintve, hogy*

- ezeket a férfiak által uralt pályákon egyszerűen nem állt módjukban a férfiakéhoz hasonló teljesítményt felmutatni.*” Karen Horney: MENEKÜLÉS A NŐISÉG ELŐL. [1926.] In: Csabai Márta, Erős Ferenc: FREUD TITOKZATOS TÁRGYA. PSZICHOANALÍZIS ÉS NŐI SZEXUALITÁS. Új Mandátum, 1997. 118–130.
- 63.** A NŐI TESTKULTÚRA ÚJ ÚTJAI, 38.
- 64.** Lesznai Anna: ERDŐS RENÉE MEGTÉRÉSE. *Husadik Század*, 1910/II. 39–41. Dienes Valéria válasza: LEVÉL LESZNAI ANNÁNAK. *Nyugat*, 1910/15.
- 65.** Madzsar Alice levele Szabó Ervinnek. *Körtvélyes*, 1910. augusztus 1. SZABÓ ERVIN LEVELEZÉSE, 248–249.
- 66.** A NŐI TESTKULTÚRA ÚJ ÚTJAI, 41.
- 67.** Dr. Madzsar Józsefné: A NŐI TESTKULTÚRA MINT ÉLETPÁLYA. *Magyar Hírlap*, 1927. október 30.
- 68.** Madzsarné Jászi Alice: ÓSZINTESÉG A LÁNYNEVELÉSBN. *A Jövő Útjain*, 1927. október. 10–14.
- 69.** Ady Endre: KAFFKA MARGIT VERSEL. *Nyugat*, 1918/9. 791–792.
- 70.** Liebermann Lucy: MADZSAR ALICE 1880 [sic!] –1935. *Századunk*, 1935. szeptember. 280.
- 71.** Palasovszky, 139.
- 72.** Saját anyasága a gyakorlatban nem feltétlenül volt ennyire ideális, Madzsar Lili elég gyorsan elmenekült a kissé kaotikus családi életből.

Kurdi Imre

ELLENNE BÁRHOLO

Ha lenne, hova kapjon,
nyilván nem lenne rest,
elillant volna régen,
ha nem kötné a test.

Ki tudja, mi hiányzik,
a túlság vagy a hit.
Ellenne bárhol, bármikor,
csak ne most, és ne itt.

MÖGÖTTEM ÖTVEN

Mögöttem ötven,
és még előttem
a zélet.

Vagyis a mű
(-vi honderű),
a méltán félreértett.

Vagy lom, vagy ál-lom.
Mindegy, csinálom
addig, ameddig.

Hétfő ma már,
így hát akár
ellátni keddig.

KÓORRA

Van, aki belülről fénylik, úgy, olyan magától értetődő
módon, mint amikor égve marad a petróleum-
lámpa egy üres szobában. És átsüt a pórusain, a bőrén
szivároog át, a szemén, még ha lehunyja

is, nem, nem a melegség, hanem a fény, ami egyszerre több
és kevesebb amannál. Pedig meglehet, hogy igazából korom-
sötét van odabent, hideg, vetetlen ágy, rozoga szék, morzsák
az összevissza horzsolt asztallapon. Írmagtalan

intarzia. Talán krumplic- vagy káposztaszag, ámbár alighanem
puszta képzelgés az is. Belátni végtére nem lehet.
Vagyis a képzelet

szüleménye csupán az a megfakult fénykép, ami
– nem tudni, nő vagy férfi arcképe-e – az egyik falról
néz, néz, nem tudni, hová.